

Handläggare
Anna Habbe

Taxor och avgifter för kultur 2026

Förslag till beslut

Upplevelsenämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. anta nytt styrdokument "Taxor och avgifter för kultur och registreringstillstånd för lotterier 2026", att gälla från 2026-01-01.
2. styrdokument "Taxor och avgifter för kultur, bad, camping och registreringstillstånd för lotterier UPN2024/69 upphävs 2025-12-31.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige antog (2024-11-12, §184) styrdokument

Upplevelsenämnden - Taxor och avgifter för kultur, bad, camping och registreringstillstånd för lotterier, 2024-04-24. UPN2024/69

Styrdokumentet ger upplevelsenämnden delegerad beslutanderätt att besluta om indexreglering av taxor och avgifter. Här anges även att ändringar av taxan, som inte avser indexreglering, beslutas av kommunfullmäktige.

Inför 2026 har styrdokumentet delats upp i två delar, en för området för området kultur och registreringstillstånd för lotterier och en för avser bad och camping. Detta för att underlätta för kommuninvånarna att hitta i dokumenten.

Förslag om ändring av taxor och avgifter 2026

Upplevelseförvaltningen föreslår 2026 även justering av taxor och avgifter samt tillkommande avgifter för museet med syfte att få en budget i balans.

Förslaget är att taxor och avgifter höjs med cirka 2,0 procent inom verksamhetsområdet kultur med enstaka undantag. Förslaget har lagts in i det nya styrdokumentet, se bilaga. Beloppen har avrundats. Orsaken till att indexjustering inte föreslås är att prisindex för kommunal verksamhet (PKV) är 0,0 procent.

Enligt styrdokumentet är avgiftsbelopp bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Upplevelsenämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Upplevelseförvaltningen föreslår vidare att entréavgifter införs för museet i enlighet med bilaga. Information om förutsättningar, ett förslag och vilka effekter det kan leda till har förvaltningen informerat nämnden om 2025-03-27 (UPN2025/14).

Ekonomiska konsekvenser

Upplevelsenämnden har årligt återkommande effektiviseringskrav. För att fortsatt ha en ekonomi i balans behöver kostnader minskas och intäkter ökas. Intäkterna behöver följa utvecklingen på kostnadssidan och därför räknas avgifterna generellt upp med en schablon på två procent. Utöver denna uppräknings sker följande justeringar:

Kulturskolan

Kulturskolans avgifter höjs med två procent. Undantag görs för vuxenavgifter då dessa täcker sina kostnader. Vuxenundervisning sker endast i mån av plats och har en försumbar inverkan på intäkterna. Kulturskolans andel flickor är cirka 70 procent. Elevavgiften betalas terminsvis och omfattar 20 minuter undervisning. Kulturskolans elevavgifter beräknas medföra en ökad intäkt om 0,025 miljoner kronor år 2026.

Kultur, konst och bibliotek

Bibliotekslagen (2013:801) slår fast att varje kommun ska ha ett folkbibliotek som är tillgängligt för alla och utan avgift ger allmänheten tillgång till litteratur oavsett publiceringsform. Däremot får ersättning tas ut för de fall då

långtagare inte lämnat återlämnar litteratur samt för tjänster så som kopiering. Dessa föreslås höjas med cirka två procent. Detta beräknas medföra en ökad intäkt om mindre än 0,01 miljoner kronor år 2026.

Enköpings museum

Parkguidning höjs med cirka två procent. En ny avgiftsform föreslås, entréavgift för vuxna till museet. Barn och unga under 20 år föreslås fortsatt ha fri entré till museet. Förslaget uppskattas grovt ge en ökad intäkt på 200 000 kronor per år. Intäkterna kommer även innebära ökade administrativa kostnader främst i den ekonomiska uppföljningen. Det är inte utrett om en entréavgift innebär anpassningar i kulturhus Joar eller inte. Detta beräknas medföra en ökad intäkt om cirka 0,2 miljoner kronor år 2026.

Sociala konsekvenser

Barnkonsekvensanalys kulturskolan

Alla barn och unga som deltar i eller vill börja i kulturskolans verksamhet påverkas av beslutet. Rätten till likvärdiga villkor, artikel 2, påverkas å ena sidan inte av beslutet att höja taxor och avgifter eftersom den är densamma för alla barn. Å andra sidan har barn olika ekonomiska förutsättningar.

Kulturskolans huvudsakliga målgrupp är barn och unga och för dem är avgiften subventionerad. Avgiftsbefrielse kan beviljas om föräldrarnas sammanlagda förvärsinkomst enligt slutskattsedel föregående år, understiger 3 basbelopp. En höjning av en avgift, även om den är subventionerad, kan innebära att det blir svårare för vissa barn och unga att delta i kulturskolans aktiviteter.

Kulturskolan når samtliga barn i förskoleklass och årskurs två genom samarbete med skolan. Verksamheten sker på skoltid och är inte avgiftsbelagd.

Kulturskolan arbetar med att erbjuda andra former av deltagande än avgiftsbelagda terminskurser. Exempel är lovverksamhet, kortkurser och uppsökande verksamhet i samarbete med bland annat kommunala fritidsgårdar och anpassad skola. Detta finansieras delvis med statliga projektpengar.

Barnets bästa (artikel 3), rätt till goda förutsättningar för en optimal utveckling (artikel 6), rätten till vila, lek, kultur och fritid (artikel 31 och rätt till utbildning

(artikel 28 och 29). Upplevelsenämndens verksamheter bidrar till att skapa goda förutsättningar för bra uppväxtvillkor för barn och unga i Enköpings kommun. En meningsfull fritid och deltagande i strukturerade fritidsverksamhet gynnar barns utveckling. Känsla av sammanhang, det vill säga att livet är meningsfullt begripligt och hanterbart, stärks. Det är skyddsfaktorer i ett barns liv. Att ta ut en avgift är en förutsättning för att verksamheten ska finnas tillgänglig för barn. Under den förutsättningen anses beslut om höjda avgifter förenligt med barns bästa.

Införande av entréavgift på Enköpings museum

Fri entré kvarstår för barn och unga samt för grupper så som studerande, ledsagare och lärare som medföljer skolklass. Fri entré för barn och unga ligger i linje med både nämndens mål att minska skillnader i barn och ungas uppväxtvillkor och omvärldsbevakningen som visar att samtliga undersökta museer har fri entré för målgruppen.

Entréavgift införs vuxna. Priset tar hänsyn till att Enköpings museum är ett mindre museum med mindre utställningsyta och utställningsbudget än både läns museer och stadsmuseer. En biljett med fria återbesök har flera fördelar:

- Enköpings museum besöks främst av kommuninnevånare. Den vanligaste reseanledningen för svenskar som semestrar i Sverige är besök hos familj och vänner enligt Visit Sweden. Fria återbesök gynnar därmed nya besökare då kommuninnevånare tar med sig släkt och vänner till museet.
- Möjligheten att göra återbesök kan främja mindre köpstarka grupper. En entréavgift för vuxna kan begränsa barn och ungas möjlighet att besöka museet, eftersom yngre barn behöver en medföljande vuxen. Att som barn och unga besöka museum ökar dessutom sannolikheten att besöka museum som vuxen.

Barnkonsekvensanalys Enköpings museum

Alla barn och unga som vill åka på parkguidning påverkas av beslutet. Rätten till likvärdiga villkor, artikel 2, påverkas å ena sidan inte av beslutet att höja taxor och avgifter eftersom den är densamma för alla barn. Å andra sidan har barn olika ekonomiska förutsättningar.

För barn och unga är museet avgiftsfritt. En entréavgift för vuxna kan däremot påverka barns möjlighet att gå på museet. Museet når även barn

och unga genom kostnadsfria skolvisningar, men inte alla skolor i kommunen kommer till museet.

Barnets bästa (artikel 3), rätt till goda förutsättningar för en optimal utveckling (artikel 6), rätten till vila, lek, kultur och fritid (artikel 31 och rätt till utbildning (artikel 28 och 29). Upplevelsenämndens verksamheter bidrar till att skapa goda förutsättningar för bra uppväxtvillkor för barn och unga i Enköpings kommun. En meningsfull fritid och deltagande i strukturerade fritidsverksamhet gynnar barns utveckling. Känsla av sammanhang, det vill säga att livet är meningsfullt begripligt och hanterbart, stärks. Det är skyddsfaktorer i ett barns liv.

Beslutsunderlag

Följande underlag har legat till grund för förslag till taxor och avgifter för området kultur:

- Bibliotekslagen (2013:801)

Bilaga:

- Styrdokument *Upplevelsenämnden - Taxor och avgifter för kultur och registreringstillstånd för lotterier 2026*

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande personer:

Jonas Nyström, förvaltningschef

Anna Habbe, verksamhetschef

Sändlista

Beslut för åtgärd: Kommunstyrelsen för åtgärd.